

PŘÍLOHY

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA 1

Příklady možnosti legálního a nelegálního užití
produktů v oblasti kartografie a geoinformatiky v České republice

PŘÍLOHA 2

Odborné komentáře k vybraným ilustračním příkladům

PŘÍLOHA 3 - VOLNÁ

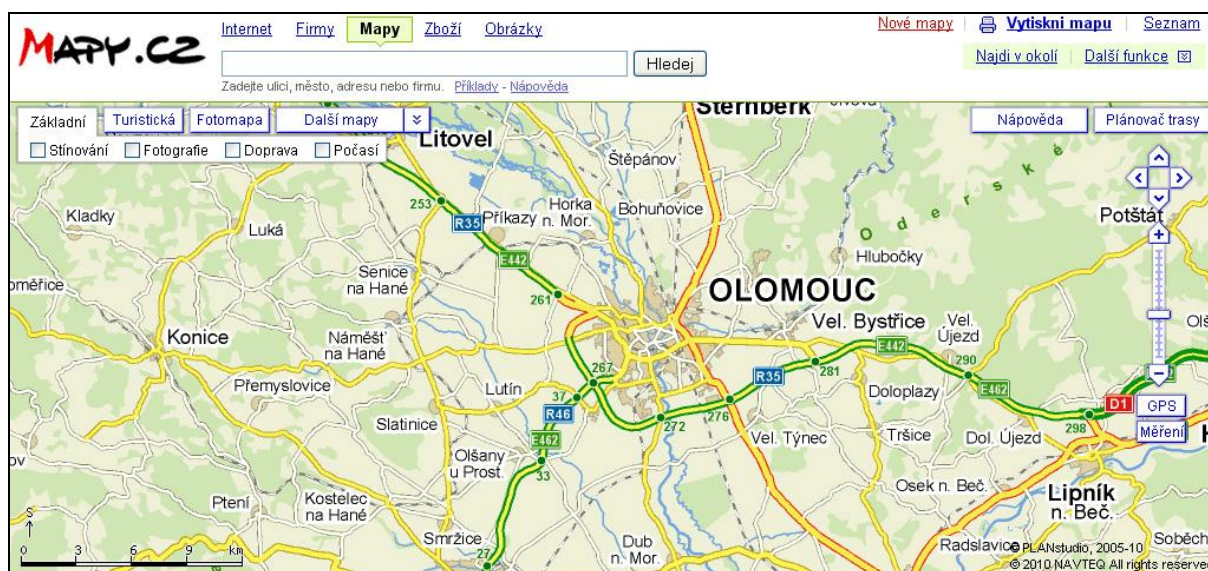
CD-Rom

PŘÍLOHA 1

Příklady možnosti legálního a nelegálního užití
produktů v oblasti kartografie a geoinformatiky v České republice

KARTOGRAFICKÉ APLIKACE NA INTERNETU

Příkladem užití kartografických aplikací na internetu v podobě tzv. „screen-shotů“, tedy obrázků získaných z monitoru počítače, je mapový server Mapy.cz. Tento server je jedním z nejpoužívanějších mapových serverů v České republice a právě mapové výřezy z tohoto serveru jsou velmi často používány bez ohledu na autorsko-právní ochranu díla.



Zdroj : Mapy.cz [online]. 2010 [cit. 2011-05-03]. Mapy.cz. Dostupné z WWW:
<<http://www.mapy.cz/#mm=ZTtTcP@x=139487232@y=134215680@z=9>>.

Co se smí?

- použít získané obrázky (screen-shoty) pro vlastní potřebu (bez šíření, komerčního využití, apod.)
- použít mapový výřez v podobě interaktivního okna, které se odkazuje na své originální umístění a je uvedena správná citace, avšak pouze pro nekomerční účely
- z uveřejněné historické mapy, která je starší 70 let od vzniku (nemá konkrétního autora), získat jakékoliv charakteristiky, jako například prostorové rozmístění digitalizací získaného obrazového záznamu, apod. (historická mapa je umístěna pod záložkou Další mapy)

Co se nesmí?

- použít získané obrázky (screen-shoty) pro komerční účely
- použít získané obrázky k tisku letáků
- jakkoliv šířit mapové výřezy v původní i pozměněné podobě
- použít mapový výřez např. v podobě interaktivního okna na komerčně zaměřených internetových stránkách
- jakkoliv získat z daných aplikací (kromě historické mapy) např. prostorovou složku (digitalizací), snímky z fotomapy, atributové informace, apod.

Licenční podmínky obsahují kromě odkazů na vlastníky autorských práv následující informaci:

Mapový podklad ze služby Mapy.cz lze mimo službu Mapy.cz samotnou použít pouze k osobním účelům bez šíření dalším osobám.

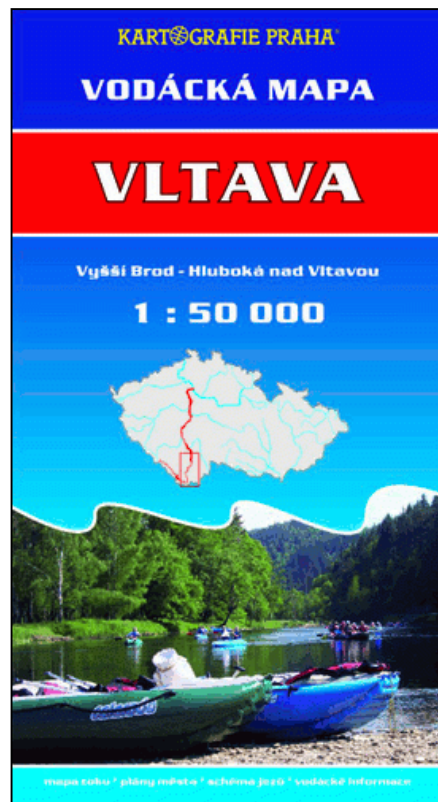
Mapový podklad je totiž chráněn autorským zákonem a manipulace s ním je tedy omezena.

Pokud chcete mapový podklad použít například na svých stránkách ke komerčním účelům nebo k tisku letáků a podobně, pak prosím kontaktujte příslušného vlastníka autorských práv k Vámi zvolenému mapovému podkladu.

Mapy.cz (2011)

TIŠTĚNÉ „KOMERČNÍ“ MAPY

Tištěná mapová díla – plány měst, turistické a cykloturistické mapy, ale také mapy zajímavostí nebo např. vodácké mapy, jsou taktéž častým předmětem zneužití autorského práva. Většinou je takové dílo naskenováno, a je buď v digitální podobě přímo dále šířeno (např. použitím na webových stránkách) nebo je dále šířeno v tištěné podobě, a to jak v původní podobě (např. použití výřezu mapy do průvodce určitou lokalitou) nebo v podobě pozměněné (např. použití části mapy na letáčku k cyklistickému výletu – jsou zde navíc vyznačeny trasy, kontrolní body a občerstvovací stanice). Výjimkou však není ani porušení autorských práv v podobě digitalizace určitých charakteristik z mapy (lokalizace zájmových bodů nebo celé mapy) a následné přepracování mapy do podoby nového kartografického díla.



Kartografie Praha, a. s. *Vltava - vodácká mapa*. Praha: Kartografie Praha, a. s., 2007. 1. ISBN 978-80-7393-071-4. Uvedený příklad je pouze ilustrační.

Co se smí?

- použít mapu pro vlastní potřebu
- použít mapu např. do vitríny skautů s umístění znaků zdoláných jezů pomocí umístěných špendlíků, apod.



Co se nesmí?

- jakkoliv reprodukovat dílo, a to včetně např. tvorby informačního letáčku pro vodácký výlet, kdy by část mapy byla na letáčku okopírována a rozdána takto účastníkům výletu
- šíření jakýchkoliv částí mapy včetně všech obrazových příloh, nákrešů jezů, apod. v digitální podobě (např. umístěním na internetové stránky)
- pozměňovat mapu a jinak ji upravovat a v této podobě dále šířit (např. vystříhnout část mapy a umístit ji do kroniky, když by nebylo zřejmé, o jaké dílo se jedná)

Tiráž mapy **Vltava – vodácká mapa 1 : 50 000** (vydavatel Kartografie Praha, a. s., 2009) obsahuje následující informaci:

©Kartografie PRAHA, a. s., 2007

Všechna práva vyhrazena Kartografii Praha, a. s.

Jakákoliv mechanická, fotografická či elektronická reprodukce díla nebo jeho částí je povolena pouze s písemným souhlasem Kartografie Praha, a. s.

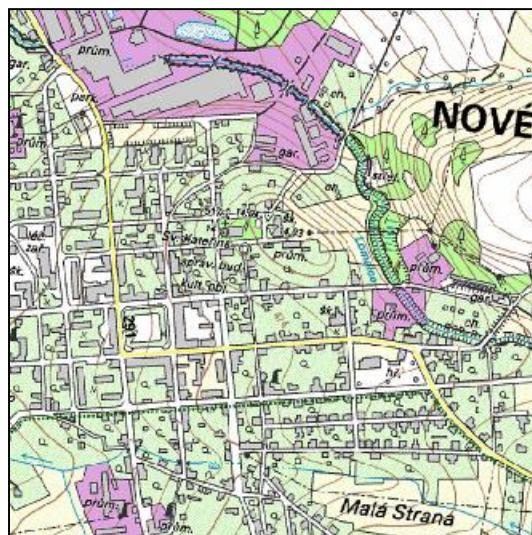
Vltava – vodácká mapa (2011)

STÁTNÍ MAPOVÁ DÍLA

Státní mapová díla byla po dlouhou dobu nejkompaktnějším a zároveň nejpodrobnějším mapovým dílem dostupným pro většinu území České republiky. Dodnes jsou z tohoto důvodu státní mapová díla často předmětem zneužití autorského práva.

Na státní mapové dílo se vztahuje stejná autorsko-právní ochrana jako na jakákoliv jiná kartografická díla vytvořená v komerční sféře kartografie. Na rozdíl od těchto děl, která jsou většinou dostupná v podobě hotových produktů a v případě zájmu o jejich využití začne vyjednávání s autorem o ceně za použití díla nebo jeho části, u státních mapových děl jsou uveřejněny konkrétní licenční podmínky, dílo se dá koupit a v souladu s uzavřenou licenční smlouvou může být dále šířeno v původní i pozměněné podobě.

Státní mapové dílo je distribuováno i v digitální podobě, autorsko-právní ochrana se vztahuje na digitální produkty stejně jako na produkty tištěné.



Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální.
ČÚZK: Geoportál [online]. 2011 [cit. 2011-05-01].
CZ-CUZZK-ZM10-RB. Dostupné z WWW:
<<http://geoportal.cuzk.cz/%28S%28or3rybyq4sfvhs55f4to bpbz%29%29/Ukazky/velke/CZ-CUZZK-ZM10-RB.jpg>>.

Co se smí?

- použít mapu pro vlastní potřebu, tím se rozumí osobní potřeba nabyvatele a osob jemu blízkých, v případě právnických osob pak interní potřeba v rámci právnické osoby, takové dílo však nesmí být veřejně přístupné
- v případě státních mapových děl lze za vlastní potřebu považovat také situace, kdy data jsou použita pouze pro tvorbu jedné dokumentace, která je určena pro jednoho zákazníka, a tato se předává v tištěné podobě nebo v podobě tiskového souboru

Co se nesmí?

- šíření digitálních produktů nebo jejich aplikací a modifikací
- komerční prezentace digitálních produktů na internetu nebo užití digitálních produktů k vytvoření kartografického díla
- užití dat studentem pro účely vyhotovení diplomové, bakalářské nebo semestrální práce bez souhlasu ČÚZK
- užívání dat nebo mapové služby WMS pro výuku studentů
- šíření a reprodukce jakýchkoliv částí tištěných produktů ČÚZK v původní i pozměněné podobě

Zajímavé je ujednání, které je uvedeno u všech prezentací mapových výstupů. Tyto musí být opatřeny „znehodnocujícím textem“ © ČÚZK (nápis o určité velikosti musí být rozmístěn v pravidelných intervalech v rámci celého díla) a dále obsahovat text:

„Podkladová data (ZABAGED®, SM 5, RZM 10, RZM 50, Ortofoto, Správní hranice, Geonames) ČÚZK (dále data) smí být používána pouze v kontextu dalších vrstev mapového portálu. Data smí být používána pouze pro navigační a přehledové účely. Data nesmí být dále publikována nebo využívána v GIS aplikacích nebo systémech.

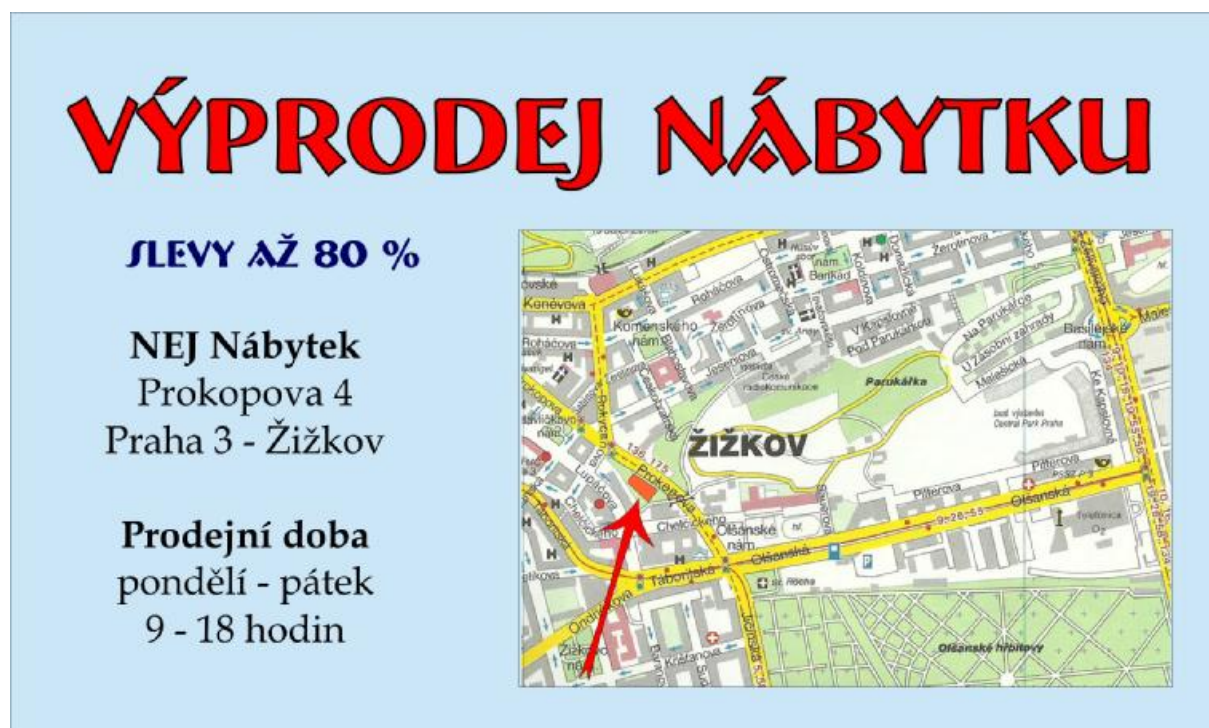
Obchodní podmínky ČÚZK (2011)

PŘÍLOHA 2

Odborné komentáře k vybraným ilustračním příkladům

POUŽITÍ MAPOVÉHO VÝŘEZU

Jedná se o použití výřezu z plánu města Praha, který je vydán v tištěné podobě. Výřez z mapy je doplněn zvýrazněnou plochou umístění obchodu, na který letáček upozorňuje a použitím šipky. V letáčku není žádný odkaz na původní dílo, tvůrce letáčku nekontaktoval ani autora ani vydavatele původního mapového díla (Praha – plán města).



Ukázka použití mapového výřezu v propagačním letáku.

Mapový výřez : *Praha – plán města*. Praha: SHOCart, spol. s r. o., 2009. 1. ISBN 978-80-7316-065-4.

Uvedený příklad je pouze ilustrační. Grafika Alena Vondráková, 2011.

Komentář odborníka:

Co se týká výše uvedeného případu použití mapového výřezu, tak ze všech tří příkladů (dva příklady následují, pozn. aut.) se jedná o případ nejflagrantnějšího zneužití autorského práva, kdy skutečně nemůže být ani žádná diskuse o zachovaných nebo nezachovaných prvcích. Jednoznačně jde o převzetí mapy se všemi znaky, tedy zde se do případu promítly všechny znaky aspekty ochrany autorského práva, respektive jeho porušení. Tento příklad bych tedy viděl jako naprosto flagrantní a bez diskuze jednoznačné zneužití díla. Drobná úprava, která se na mapě v letáčku použila, na situaci nic nemění a nejedná se skutečně o nic jiného než o jednoznačné zneužití díla.

Roviny, ve kterých se autor původního díla může bránit, jsou dvě – trestněprávní a občanskoprávní. V občanskoprávní rovině je to podobné jako u ochrany osobnosti, to znamená, že se mohu domáhat, aby ustaly tyto zásahy, soud zkoumá zda daná situace trvá dál, případně se mohu bránit, pokud je nějaká vize zneužití díla, tedy jako žalobce bych musel předkládat určité důkazy, například že se něco chystá do tisku nebo něco podobného. Zároveň v tomto civilním procesu, tedy občanskoprávní cestou, se mohu domáhat zadostiucnění v podobě omluvy, oficiálního sdělení, že se určitá firma omlouvá, že díla využila a že se to už nebude opakovat a podobně. Zároveň se v neposlední řadě lze v rámci občanskoprávního procesu domáhat finančního zadostiucnění, tedy zadostiucnění v podobě peněžní částky. Civilní proces má tedy tyto tři roviny, přičemž je na mě, jako na žalobci, tedy na poškozeném, který se cítí být dotčen, kterou z těchto rovin zvolím.

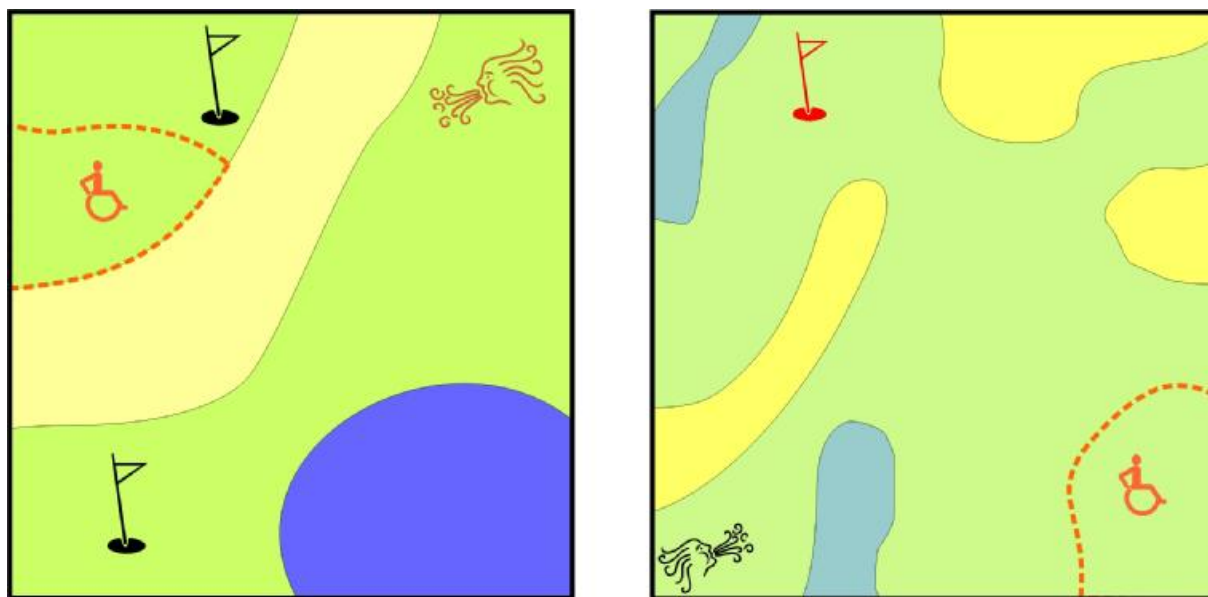
Nejčastěji se samozřejmě volí z ekonomických důvodů cesta náhrady škody. I když se jedná o rovinu nejproblematictější, protože je potřeba dokazovat – a náš právní systém na to ještě není úplně zvyklý – jaká škoda vznikla. V anglosaském systému, což poměrně dobře známe z médií a celkem realisticky i ze zámoří, se strany žalují způsobem, kdy poškozený určí nějakou částku, kterou se následně soudy zabývají. V České republice je situace stále taková, že soud požaduje nejlépe přesné vyčíslení s odůvodněním, proč chce žalobce právě takovouto výši finančního zadostiucnění, i když se tato situace pomalu zlepšuje. I když se jedná o rovinu nejproblematictější, tak jí dotčené subjekty využívají nejčastěji, protože omluva je v dnešní době ekonomicky nedostačující.

Současně s občanskoprávním procesem je možno podat trestní oznámení na porušení autorských práv, tam se poté zkoumá i míra, jak moc daný případ autora zasáhl, apod. To už je otázka řešení orgánů činných v trestním řízení.

JUDr. Michal Hudeček

POUŽITÍ EXISTUJÍCÍHO ZNAKOVÉHO KLÍČE

Jedná se o použití znakového klíče mapy, který byl vytvořen a publikován v jiném díle. Původní kartografické dílo (na obrázku vlevo) bylo vytvořeno pro potřeby určitého golfového klubu na zakázku a tvůrce (kartografické vydavatelství) vytvořil zcela nový znakový klíč. Druhé dílo (na obrázku vpravo) vzniklo později na základě prvního díla. Tento plán sportoviště vytvořil jiný golfový klub a k vizualizaci použil stejného znakového klíče, v některých případech upravil barvy ploch. Tvůrce tohoto díla však nekontaktoval ani autora nebo vydavatele původního mapového díla, ani golfový klub, pro nějž byla mapa vyhotovena.



Ukázka plánu golfového hřiště. Shodují se použité znaky, barevné provedení se mírně liší.

Uvedený příklad je pouze ilustrační. Grafika Alena Vondráková, 2011.

Odborný komentář:

V tomto případě, tedy použití již existujícího znakového klíče, se jedná opět o zneužití autorských práv. U každého případu je potřeba zhodnotit celou situaci konkrétně. Je to zřejmé i na této ukázce, že v případě jakéhokoliv podobného případu, kdy se může jednat o obrázek, grafiku nebo mapu, je potřeba celý případ posuzovat komplexně. Dovedeme si představit v podstatě nekonečnou míru možností, kdy bych jako potenciální zloděj autorských práv využil určitých znaků a do určité míry, kterou zákon

nestanoví a ani nijak stanovit nemůže, by mi zneužití lidově řečeno prošlo. Použiji-li v takovém příkladě například jeden znak, může se řešit, zda se o porušení autorského práva jedná nebo nikoliv.

Výše uvedený příklad na ukázkce je však jednoznačným zneužitím proto, že zde jsou totožné některé barvy, rysy, prvky, znaky, jednoznačně v míře, která přesahuje něco, co by se dalo nazvat inspirací nebo náhodou. U jakéhokoliv sporu týkajícího se autorského práva se totiž musíme ptát na to, zda nemohlo vzniknout něco podobného skutečně pouhou tvůrčí činností člověka a soud tuto situaci řeší logicky určitou mírou pravděpodobnosti, že v okamžiku, kdy se takto setkává více stejných znaků, tak je nemožné, aby to někoho napadlo bez využití původního díla.

JUDr. Michal Hudeček

POUŽITÍ ORTOFOTOMAPY K TVORBĚ MAPY

Jedná se o použití leteckého snímku, resp. ortofotomapy nebo jakéhokoliv jiného snímku k vytvoření nového díla jeho digitalizací nebo úpravou. Z mapového portálu tvůrce nového díla využil snímek, který následně zpracoval. Snímek mohl stáhnout (download) nebo např. vyfotit metodou screen-shotu. Následná tvorba spočívala v digitalizaci vybraných prvků, tvorbě znakového klíče, doplnění atributů a případně i tematické nadstavby.

Tvůrce nového kartografického díla nekontaktoval autora ani majitele snímku, stejně tak nekontaktoval správce mapového portálu. Z daného snímku využil „pouze“ prostorovou lokalizaci objektů.



Ukázka mapy (plánu vybrané lokality), která vznikla na základě digitalizace leteckého snímku.

Zcela se shoduje prostorové uspořádání digitalizovaných objektů.

Zdroj leteckého snímku (obr. vlevo): *Mapy.cz* (c) [online]. 2011 [cit. 2011-02-26]. *Mapy.cz*.

Dostupné z WWW: <<http://www.mapy.cz/#mm=TtTcFP@x=139606144@y=134268992@z=16>>.

Uvedený příklad je pouze ilustrační. Grafika Alena Vondráková, 2011.

Odborný komentář:

Použití ortofotomapy k využití v podstatě jen symbolických tvarů, zde se jedná právě proto, že převezmou-li určitý tvar nebo určitou charakteristiku, byť ji v tomto konkrétním příkladu převedu do úplně jiného ztvárnění a jiného stylu, tak se stále jedná o porušení autorského práva.

Uzavření těchto tří příkladů je takové, že pokud u prvního příkladu (zneužití mapového výřezu, pozn. aut.) se jedná o nejflagrantnější zneužití díla, kde je situace jednoznačná a dá se v mnoha případech i technicky dohledat z jakých podkladů je výřez získán, u druhého příkladu použití existujícího znakového klíče se jedná o situaci podobnou, protože je nezaměnitelná charakteristika jednotlivých znaků, tak v tomto třetím příkladu se jedná po teoretické stránce opět o zneužití

autorského práva, avšak jako advokát a právník, který pracuje v praxi, bych mohl vidět jako problém, zda by někdo prokázal, odkud jsem zrovna tento výřez, který jsem použil, vzal, protože když vezmu výše uvedený příklad Horního náměstí v Olomouci, tak tento tvar je jasný a patrný z tisícovky map. A je otázkou, zda by byl někdo schopný tento tvarový výtažek udělat tak, aby nebyla dohledatelná technická stopa, tak se po autorsko-právní stránce velmi těžko dohledá, koho vlastně autorsky okradl.

JUDr. Michal Hudeček